

misser. Om det er tilfældet eller ej, agter vi at bruge udvalgsarbejdet til at få belyst.

Det er efter Fremskridtspartiets mening således, at Danmark må efterleve dommen til fulde, og at skatteministeren ikke skal vælge den billigste løsning. Det er jo ganske mange mennesker, der i årevis ikke har fået de skattefradrag, som de var berettiget til, og vi ønsker derfor under udvalgsarbejdet også at få belyst, hvilke konsekvenser forslaget har med hensyn til tidligere skatteår. Kan en skatteyder nu bede om at få sin selvangivelse fra f.eks. 1993 taget op til fornyet ligning efter disse regler?

I forslaget gør ministeren en del ud af at beskrive forholdet mellem Danmark og Tyskland, hvilket er helt i orden. Men nu, hvor Sverige som bekendt også er blevet medlem af EU, er spørgsmålet vel, om disse regler ikke også skal gælde for personer, der bor i Sverige, men arbejder i Danmark.

Vi er som sagt positive over for forslaget. Vi kommer til at stemme for det, men vi vil gerne have de nævnte tre problemstillinger sat under lup under udvalgsarbejdet, før vi når frem til en egentlig afstemning om forslaget.

Frank Aaen (EL):

Vi kan ikke støtte dette lovforslag. Det er alene udsprunget af en såkaldt præjudicial dom afsagt af EU-Domstolen, og da forslaget, som det fremgår af bemærkningerne, vil betyde mere bureaukrati og vil betyde mere skatteunddragelse – som bl.a. hr. Jens Lunde var inde på – og da vi principielt er imod, at EU skal bestemme vores skatteregler, så kan vi altså ikke anbefale lovforslaget.

Jeg synes i øvrigt, det er interessant, når det er en lov, vi har levet med i fordragelighed i masser af år, at når der så lige pludselig kommer en afgørelse fra EU-Domstolen, så står hele Folketinget stort set ret og siger, at det er søreme også en god idé. Det er meget sigende.

Sonja Albrink (CD):

CD støtter det af ministeren fremsatte forslag. Som tidligere ordførere allerede har sagt, synes vi også i CD, at det er vigtigt, at vi overholder de domme, der bliver afsagt. Så alt i alt en positiv udvalgsbehandling og en støtte.

Skatteministeren (Carsten Koch):

Jeg skal takke for en god og positiv modtagelse af lovforslaget. Der er blevet rejst en række spørgsmål, som vil blive belyst under udvalgs-

arbejdet, men jeg kan nævne, at et af spørgsmålene, som hr. Jan Kørpe Christensen stillede, var spørgsmålet om, hvorvidt man kunne gå 3 år tilbage og få ændret selvangivelsen. Der står i lovforslaget, at det er tilfældet.

Der er andre spørgsmål; f.eks. er forholdet til svenskerne jo specielt. Der har vi en særlig aftale. Men i øvrigt skal det jo ses som – og det er bl.a. til hr. Frank Aaen – en udvidelse af mulighederne for grænsegængere. Grænsegængerne har i dag mulighed for at benytte en ordning, hvorefter de er begrænset skattepligtige og har dobbelt personfradrag m.v. Nu får de en mulighed mere. Jeg synes ikke, man kan opfatte det, som om hele Folketinget står ret og retter sig efter et eller andet. Man har givet de personer, der fungerer som grænsegængere, en mulighed mere. Og det synes jeg i og for sig er en udmærket ting. Så jeg ser også frem til en hurtig og god udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 41: Forslag til lov om ændring af udlændingeloven, lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. og lov om social bistand. (Midlertidig opholdstilladelse til personer fra Serbien-Montenegro m.v.).

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).
(Fremsat 11/10 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Når vi nu igen har et forslag til ændring af udlændingeloven til behandling, er det en understregning af, at den tid, hvor man kunne nøjes med at ændre udlændingelovgivningen hvert 5. eller hvert 10. år, for længst er forbi. Den internationale verden har forandret sig voldsomt i de senere år, hvilket har betydet stadige ændringer af de problemer, som vi stilles over for i forhold til udlændingeområdet. Og det er problemer, som vi løbende må tage stilling til i forbindelse med lovgivningen.

I det foreliggende forslag er der 4 hovedelementer: asylansøgere fra Serbien-Montenegro, der ikke kan hjemsendes, selv om de har fået afslag på asyl, undervisningspligt for asylansøgerbørn, selvaktivisering og styrkelse af kommunernes mulighed for at overtage integrationen af flygtningen.

Jeg skal ikke her repetere de problemer, vi gennem nogle år har haft med gruppen af asylansøgere fra Serbien-Montenegro, men nøjes med at konstatere, at de har ført til en fornyet behandling af ansøgningerne, og at denne behandling øjensynlig fører til, at nogle af dem får asyl efter flygtningebestemmelserne. Hvor mange det ender med at blive, kan vi på indværende tidspunkt af gode grunde ikke sige noget om.

Men vi står tilbage med det problem, at de asylansøgere, som på ny får afslag, ikke kan hjemsendes, fordi Serbien i strid med alle internationale regler nægter at modtage dem. Det er en utålelig situation. Den er utålelig for de lande, som har disse asylansøgere, men den er ikke mindst utålelig for asylansøgerne selv, da de efterhånden har opholdt sig her i landet i en ganske lang periode uden at kende deres fremtidige vilkår, en periode, hvor de også har været dømt til inaktivitet, fordi de hverken har opholds- eller arbejdstilladelse.

I Socialdemokratiet er vi enige i, at disse mennesker må have en afklaring af deres situation. Jeg skal ikke skjule, at vi helst havde set, at de havde kunnet få opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 4, men jeg vil også gerne understrege, at vi er enige med ministeren i, at det ville have været at skævvride denne paragraf på en måde, som ikke ville være efter lovens hensigt, og derfor støtter vi, at der nu indføres en ny § 9, stk. 2, nr. 6.

Vi har med tilfredshed noteret os, at ministeren har ført forhandlinger i nordisk regi, hvor

man er kommet til enighed om at lave en fælles-nordisk strategi over for de lande, som er modvillige til at modtage egne statsborgere, der har fået afslag på asyl. Og vi ser i den forbindelse også frem til resultatet af det udvalgsarbejde, som bl.a. skal behandle generelle udsendelsesproblemer.

Som nævnt indfører forslaget også undervisningspligt for asylansøgerbørn. Det siger vi hjertet ja til. Det har været lidt af et minus i vores karakterbog, at vi på dette punkt ikke hidtil har levet op til FN's børnekonvention. Vi har forstået, at der er nedsat en arbejdsgruppe, som skal komme med forslag til udformning og indhold af denne undervisning, og uden på nogen måde at foregribe arbejdsgruppens resultat vil jeg godt pege på, at set i lyset af, at sagsbehandlingen nu er nede på under et år, og at afslagsprocenten fortsat er meget høj, vil det nok være rimeligt at se på modeller, der ikke forudsætter, at børnene integreres i folkeskolen.

Forslaget om højere grad af selvaktivisering af asylansøgere skal jeg ikke bruge mange ord på. Princippet blev drøftet første gang og blev besluttet i forbindelse med de bosniske asylansøgere, og det forekommer os helt naturligt, at princippet også kommer til at gælde for andre asylansøgere, også selv om det i visse situationer kan give nogle praktiske problemer.

Endelig er der forslaget om at styrke kommunernes mulighed for at overtage integrationen. Det støtter vi også. For os er det vigtigt, at staten fortsat har pligten til at sørge for integration, og at kommunerne dermed kun overtager den, hvis de selv ytrer ønske om det og der i øvrigt lægges op til, at kommunerne kan trække på den ekspertise, der er opbygget i Flygtningehjælpen.

Med disse ord kan jeg på Socialdemokratiets vegne tilsige forslaget støtte.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg har et spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører. Det er jo sådan, at næsten 90 pct. af de flygtninge fra Serbien og Kosovo, som på nuværende tidspunkt har fået afslag, har ventet i mere end 36 måneder på at få dette afslag. Nogen har ventet i mere end 4½ år fra det tidspunkt, hvor de kom, og frem til nu.

Med det lovforslag, som bliver vedtaget her, og den procedure, der ligger i det, samt den 3-års-regel, der gælder i udlændingeloven, vil det betyde, at disse mennesker kommer til at vente 7-8 år i Danmark, før de kan få mulighed

for permanent opholdstilladelse. Synes den socialdemokratiske ordfører ikke, at sådan en 7-8-års-regel betyder lige lang nok ventetid?

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Det har jo gennem tiden været et generelt problem i behandlingen af asylansøgere, at det har kunnet trække ud. De mennesker, som hr. Søren Søndergaard her taler om, er altså nogle, der har fået afslag gennem tiderne, og som altså også i den proces, der nu er gået i gang med genoptagelse af alle de serbiske sager, får afslag igen.

Det er klart, at 6-7 års ventetid ikke er morsom, men i betragtning af den situation, vi oplever i området for øjeblikket, hvor der dog er blevet en våbenhvile – det er jo svært at spå om fremtiden, men indtil videre holder den, og det vil sige, at vi i dag i modsætning til for fire år siden formentlig står over for en konflikt under afvikling – synes vi, at det er rimeligt at sige: Nu sikrer vi disse menneskers mulighed. Vi giver dem opholdstilladelse. Vi giver dem arbejdstilladelse. Vi giver dem mulighed for at få om ikke andet så dog i hvert fald en væsentlig bedre tilværelse end den, de har haft hidtil, og så vil vi afvente udviklingen i området.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg forstod ikke helt svaret fra den socialdemokratiske ordfører. Jeg kan huske, da vi havde debatten om de bosniske flygtninge, hvor Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet stillede et forslag om en syv-års-regel. Dengang gik den socialdemokratiske ordfører meget ivrigt imod en sådan syv-års-regel. Vi kan jo finde passagerne frem, men jeg synes, fru Dorte Bennedsen på daværende tidspunkt brugte nogle fantastisk gode argumenter for, hvorfor det var uantageligt med sådan en syv-års-regel.

Og nu står vi altså i den situation, at fru Dorte Bennedsens parti åbenbart vil indføre en lov, som på nuværende tidspunkt betyder, at 90 pct. – sådan som tallene ligger – af dem, der får afslag, kommer til at vente et eller andet sted mellem seks og otte år.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Fru Dorte Bennedsen gjorde i sin ordførertale en del ud af, at kommunerne skulle have nemmere ved at overtage integrationen af flygtningene, bl.a. fra de her barakbyer, hvor de bosniske

flygtninge jo ofte bor i første omgang. Jeg vil gerne spørge fru Dorte Bennedsen, om hun så ikke også mener, det er vigtigt, at kommunerne har det rette grundlag for at træffe en beslutning om eventuelt at overtage integrationen.

I dag er det sådan, at i en lang række kommuner kan man ikke – selv om man ønsker det – få oplyst, hvad de her barakbyer skal benyttes til, i fald kommunen hurtigt overtager integrationen af de flygtninge, der bor i barakbyerne. Det kan de ikke få at vide i dag. Der ligger ikke nogen som helst oversigter eller vurderinger af, hvad barakbyerne skal bruges til.

Jeg har stillet et spørgsmål til ministeren om dette og fået det svar tilbage, at der er flere muligheder, at man vurderer det, og at man ikke rigtig er kommet frem til nogen nærmere tilkendegivelse af, hvad man ønsker at bruge de her barakbyer til, som jo altså blev opstillet som midlertidige boliger uden om en del af de love, som ellers regulerer opførelsen af bygninger i det danske samfund. Og det er rimeligt, at kommunerne får et klart svar vedrørende de her forhold, inden man forsøger at få kommunerne til hurtigere at overtage integrationen af flygtningene.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Hr. Søren Søndergaard har fuldstændig ret i, at jeg har talt imod det forslag, der har været, om, at der skulle være en syv-års-frist, men der er den væsentlige forskel, at dengang talte vi om folk, der havde fået asyl og var blevet anerkendt som flygtninge, og dér syntes vi, at tre år var nok.

Til hr. Thulesen Dahl vil jeg sige, at jeg slet ikke forstår, hvilken sammenhæng det har med kommunernes mulighed for at overtage barakbyerne; men jeg vil godt om det problem sige, at da vi i sin tid lavede flygtningelandsbyerne, da kunne kommunerne – jeg kan ikke på stående fod huske alle detaljer – mod at betale visse af investeringerne, kloakering, eller hvad det nu ellers var, disponere over flygtningelandsbyerne, når de var færdige med at blive brugt til deres formål omkring bosnierne.

I min erindring er det meget få kommuner, der er gået ind i det, og det vil sige, at det er staten, der ejer de tomme flygtningelandsbyer og derved også disponerer over, hvad de skal bruges til. Men det har jo intet som helst at gøre med, om kommunen overtager integrationen eller ej. Hvis kommunen ikke overtager integra-

tionen, ja, så står Dansk Flygtningehjælp for den, og så bliver de bosniske beboere i flygtningelandsbyerne på den måde sluset ud i det omgivende samfund.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg er blevet en lille smule provokeret af hr. Søren Søndergaards spørgsmål og vil også gerne lige blande mig i debatten på nuværende tidspunkt. Sagen er jo, at hvis denne lov bliver vedtaget, så bliver der fuldstændig rigtigt en lang ventetid for de personer, der kommer ind under dens bestemmelser.

På den anden side kan vi sige: Hvis denne lov ikke bliver vedtaget, kan vi ikke garantere, at ventetiden ikke bliver betydelig længere, og så bliver det i et asylcenter og under de begrænsninger, som der ligger i det. For så længe Serbien ikke vil modtage disse personer, kan vi ikke sende dem tilbage, og så kan vi altså risikere, at de pågældende personer sidder syv, otte, ni, ti måske flere år i et dansk asylcenter, og det mener vi ikke er anstændigt.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Først til fru Dorte Bennedsen: Nu havde de bosniske flygtninge ikke fået asyl, da vi her i Folketinget diskuterede forslaget fra Venstre og De Konservative om syv-års-reglen.

Så vil jeg sige til fru Elisabeth Arnold, at det, som fru Elisabeth Arnold siger, er jo ikke noget argument. Jeg er da fuldstændig enig i, at det ville være urimeligt, hvis de skulle sidde 7-8 år i en flygtningelejr. Det er da klart. Men hvad er grunden til, at de skal have en 7-8 års midlertidighed? Argumentet kommer jo ikke frem.

Hvis ellers fru Elisabeth Arnold, Socialdemokratiet og CD vil være med, er der et flertal i denne sal for at sige, at den regel, som vi fik indført for de bosniske flygtninge – med modstand fra Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet – også skal gælde for disse folk, nemlig en regel om, at tre-års-reglen gælder fra det tidspunkt, de søgte asyl eller ankom til landet.

Men den er lavet om af Socialdemokratiet og De Radikale, og nu ser vi så konsekvenserne af det: Folk skal vente i Danmark i 7-8 år. Og det eneste, jeg sådan set bare efterlyser, er argumentet for det, men det synes jeg ikke rigtig kommer.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning. Og så tror jeg, at vi nærmer os afslutningen på denne runde af korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Fru Dorte Bennedsen har svært ved at se sammenhængen mellem nogle af de ting, vi diskuterer i det her lovforslag, og så asylbyernes eller barakbyernes fremtidige benyttelse, men sagen er jo den, at ude i kommunerne, hvor man diskuterer, om man skal overtage integrationen, vurderer man det jo blandt andet på baggrund af, hvad de her barakbyer vil blive benyttet til efterfølgende. Hvis kommunen eksempelvis ved at have ydet kaution, som man taler om nogle steder, eller ved at bygge boliger til de her flygtninge hurtigt får flygtningene ud af asylbyerne, så er kommunerne selvfølgelig interesseret i at vide, hvad de asylbyer skal bruges til efterfølgende.

Oprindeligt fik kommunerne jo at vide, at asylbyerne kun skulle opføres, være der midlertidigt og så pilles ned. Det var begrundelsen for, at man kunne gå uden om en række af de love, som ellers regulerer opførelsen af boliger i Danmark. Det, som kommunerne nu frygter mange steder – det er i hvert fald nogle af de signaler fra måske især de mindre landkommuner, som jeg får – er jo, at når de nu meget hurtigt hjælper til med at få flygtningene integreret i de lokale samfund, så er der for dem at se en risiko for, at asylbyerne ikke bliver pillet ned, men bliver brugt til at huse nye flygtninge.

Jeg synes, at det er et regulært ønske fra de kommuners side: For at få et så godt beslutningsgrundlag for deres integrationspolitik som muligt ønsker de at vide, hvad hensigten er med de boliger fremover. Det har det altså ikke været muligt at få. Det, jeg så forsøger at få fru Dorte Bennedsen til at acceptere, er, at det er et problem for nogle, og at vi herinde burde arbejde for at give de kommuner dette beslutningsgrundlag.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

For at det ikke skal lykkes for hr. Thulesen Dahl at afspore debatten om det her lovforslag, vil jeg godt give nogle ganske få oplysninger om de overvejelser, der er i forhold til flygtningelandsbyerne.

Det er ikke sådan, som hr. Thulesen Dahl beskriver det. Dem, som vi i Indenrigsministeriet først og fremmest bliver spurgt af, er de kommuner, der ønsker at overtage flygtningelandsbyerne til andet formål end til flygtninge. Det er vi i fuld gang med at forberede. Vi har holdt møder med Kommunernes Landsforening om det, og dér arbejder vi med forskellige modeller, for der er en række vidt forskellige ønsker rundt omkring i kommunerne.

Der er nogle, der gerne vil bruge flygtningelandsbyerne til f.eks. ungdomsklub, der er nogle, der gerne vil bruge dem som basis for en skovbørnehave, der er atter andre, der ser dem som et godt tilskud til forskellige typer børnepassning, og der er nogle, der vil bruge dem til ungdomsboliger.

Og derfor er det ikke én bestemt type ønske, man har ude i kommunerne, det er faktisk en ny måde at tænke på for kommunerne. De siger nemlig: Her er der nogle bygninger; vi ved, at der ikke på lang sigt skal bo flygtninge i dem, og hvad kan vi så anvende dem til? Så derfor er selve udgangspunktet for den drøftelse, der foregår med kommunerne, helt anderledes positivt end det, hr. Thulesen Dahl beskriver her.

Vi har ikke afsluttet debatten med de kommunale organisationer og enkeltkommuner, men jeg vil godt give det tilsagn – eller gentage det tilsagn, som allerede er givet i forhold til interesserede kommuner – at det selvfølgelig bliver forhandlet dels med den enkelte, dels i forhold til de generelle overvejelser om brugen. Og derfor vil det, der efterlyses, stille og roligt blive gennemforhandlet, men det er nu engang sådan, at staten typisk råder over lejrene i 6½ år fra opførelsestidspunktet, så det, vi taler om, er ikke, som det fremgår af hr. Thulesen Dahls indlæg, at snyde kommunerne. Nej, det er tværtimod at fremskynde den anden anvendelse, hvis de ønsker det, til kommunens eget brug.

Så er der nogle ting omkring økonomien i det, som skal afklares, og det er baggrunden for, at vi ikke er helt til ende med det endnu, og også der er jeg helt overbevist om, at vi finder en ordning, som er til gavn for alle parter, og som også i meget vid udstrækning kan imødekomme de ønsker, der er lokalt.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Vi er nok nødt til at åbne mulighederne for korte bemærkninger igen. Hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det skal blive en meget kort bemærkning. Det er selvfølgelig ikke min hensigt at forsøge at afspore debatten på nogen måde. Det, jeg rejser, er noget, som jeg føler er et problem nogle steder, og så mener jeg, at det her er det rette sted at rejse det. Jeg vil gerne spørge ministeren: Hvad med de kommuner, hvor man ikke mener at have behov for at benytte de her centre eller asylbyer? Hvad med de kommuner, hvor man ikke ønsker at bruge dem til børnepassning osv.? Hvorfor kan de kommuner ikke få besked om, hvilken fremtidig benyttelse der skal være af de asylbyer? For det kan de jo ikke.

Jeg har stillet et skriftligt spørgsmål til ministeren og har fået at vide, at der ligger en række muligheder, som man så diskuterer. Men i de situationer, hvor det er staten, der stadig væk står for den fremtidige benyttelse af de her asylbyer, kan kommunerne ikke få at vide, hvad der skal ske med asylbyerne, hvis de hjælper flygtningene ud i en fart og hurtigt integrerer dem i lokalsamfundene. Og hvis man bor i et lille lokalsamfund, så kan det altså godt have en betydning, hvor mange flygtninge man har i området, hvis man oven i købet ønsker at sørge for en hurtig integration. Det er derfor noget, der bekymrer mange, og så synes jeg, at man fra ministerens side burde gøre sig nogle overvejelser og give de kommuner besked om, hvad den fremtidige tanke er med hensyn til benyttelsen af asylbyerne, hvis kommunerne altså ikke ønsker at overtage brugen.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg vil godt gentage, hvad jeg sagde før: Det er typisk sådan ved opførelsen af flygtningelandsbyer, at staten disponerer over dem i 6½ år til flygtningeformål. Det er det, der ligger i de aftaler, der er indgået med kommunerne. En rum tid endnu vil flygtningelandsbyerne blive brugt til husning af de bosniske flygtninge, der bor der i forvejen. Det er sådan, at næsten 50 pct. er flyttet ud, og dér er det fuldstændig, som vi har forudsagt hele tiden: at en del vil blive boende, også efter at de har fået asyl, men under nogle mere private forhold, fordi der altså nu kun bor halvt så mange mennesker, og så får man dobbelt så meget plads.

Så er det, at vi derudover, i meget god tid før de 6½ år er gået, i en dialog med Kommunernes Landsforening er begyndt at forberede, hvad

der skal ske, når de ikke mere skal bruges til flygtningeformål. Og dér er det sådan, som jeg sagde før: at vi er langt forud for den tidsplan, vi er flere år forud for den tidsplan. Så det er ikke sådan, at kommunerne ikke har kunnet få et svar, som vi skylder dem. Vi har tværtimod taget hul på den problemstilling, 3-4 år før vi var forpligtet til det.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Ja, vi har sådan nogle parallelforskudte debatter. Jeg håber, at vi kan holde rede på trådene. Hr. Søren Søndergaard bad om argumenter for de lange ventetider, som vi påfører de pågældende asylansøgere her. Jeg ved godt, at for den enkelte flygtning og for den enkelte asylansøger er det fuldstændig ligegyldigt, hvilken årsag der er til ventetiden.

Ventetidens længde er under alle omstændigheder ubehagelig, når den bliver på mere end et par år. Så er den ødelæggende, og så er den hæmmende for det senere udbytte af den integration eller den hjemvenden, som den pågældende skal igennem. Det er fuldstændig rigtigt. Men der er altså nogle juridiske grunde til, at tingene bliver strikket sammen, som de gør her.

Jeg bliver nødt til at påpege over for hr. Søren Søndergaard, at asylansøgningerne fra de bosniske flygtninge – som har fået opholdstilladelse i medfør af en anden bestemmelse – ikke blev færdigbehandlet. De blev end ikke påbegyndt. De blev udskudt i 2 år, fordi vi lavede en lovgivning herinde om, at deres asylansøgninger overhovedet ikke skulle behandles i 2 år. Så de var, om jeg så må sige, fuldstændig nulstillet.

De personer, vi taler om her, de serbiske asylansøgere, er færdigbehandlede. Deres asylansøgninger er færdigbehandlede, og de har fået afslag. Den eneste grund til, at de ikke kan sendes hjem, er, at deres fædreland ikke vil modtage dem, og der er altså en juridisk forskel. Det er en fattig trøst for de personer, som bliver påført denne ventetid, men der er altså argumenter, og de er desværre juridiske.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning, og så går vi forhåbentlig videre i ordfører-rækken.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg bliver nødt til at sige til ministeren, at det er forskellige signaler, der kommer. Jeg synes, der er flere kommuner, der ikke synes, at de diskussioner, som ministeren lægger op til, er så smidige, men jeg glæder mig da over det signal, som ministeren nu kommer med, og det må jo være godt for de kommende diskussioner med kommunerne om flygtningebyernes anvendelse.

Jeg vil så godt sige: Hvis det nu er sådan, at nogle kommuner ikke ønsker at gøre brug af de her barakbyer og tiden går, kan vi så regne med det, som jo egentlig var udgangspunktet: at staten sørger for at nedlægge de barakbyer, der er tilbage? Eller ønsker man at blive ved med at bruge de barakbyer, der blev opført som nogle midlertidige boliger med det klare formål, at de skulle ned, når flygtningene enten var genhuset eller sendt hjem? Agter regeringen at følge det, eller har man nu lagt sig fast på en model, der hedder, at de her barakbyer i al evighed skal stå enten til kommunale formål, eller for at staten kan huse nye flygtninge i dem?

Det er jo de spørgsmål, som rejses rundt om i kommunerne, og det er jo derfor, de også rejses her. Det er for at få nogle klare svar på netop det. Det synes jeg at ministeren skylder de kommuner, som står og skal gøre sig overvejelser om, hvorvidt de skal overtage integrationen og dermed sørge for at sluse flygtningene hurtigt ud af barakbyerne, eller om de skal lade flygtningene blive i barakbyerne og lade Dansk Flygtningehjælp stå for integrationen, som muligvis vil tage længere tid, end hvis det var kommunerne, der stod for den. Det synes jeg ministeren skylder de kommuner et klart svar på.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Så får ordføreren den sidste korte bemærkning, uanset hvad den indeholder af provokationer.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Ja, den indeholder en kort bemærkning til hr. Thulesen Dahl – jeg ville anse det for en fordel, hvis han så hørte efter. I sidste indlæg snydes der jo på vægten. Der bliver sagt, at flygtningelandsbyerne skal bruges til andet formål, når bosnierne kommer ud. Det fremgår jo klart, at staten har dispositionsret over disse flygtningelandsbyer i 6½ år, og hvis bosnierne kommer ud før den tid, ja, så har staten fortsat dispositions-

ret til flygtningelandsbyerne, også til brug for andre flygtninge.

Birthe Rønn Hornbech (V):

I Venstre betragter vi dette lovforslag som et forslag, der skal gøre ca. 3.000 asylsøgere til indvandrere, og det er jo som bekendt Venstres grundlæggende holdning, at flygtninge ikke skal gøres til indvandrere, men at der kun skal udstedes midlertidig opholdstilladelse. Det argumenterede vi for under behandlingen af bosnierloven, og sådan er Venstres politik fortsat.

Men ud over at regeringen hårdnakket fastholder, at personer, der får opholdstilladelse, skal gøres til indvandrere og integreres, skaber man efter vor opfattelse med dette lovforslag en nydannelse i dansk flygtningepolitik og dansk flygtningeret.

Vi er enige med ministeren i, at den omstændighed, at der er asylsøgere, der har fået afslag af Flygtningenævnet og ikke kan hjemsendes, fordi hjemlandet ikke vil modtage egne statsborgere, naturligvis er et stort folkeretligt problem. Men det må netop løses ad folkeretlig vej gennem et fælles EU-pres og et internationalt pres på de pågældende lande. Men det pres svækkes ved, at man gør de pågældende asylsøgere, der har fået afslag, til indvandrere, og den politik er vi altså af principielle grunde stærkt imod.

Vi fatter ganske enkelt ikke, at ministeren vil forsøge at løse problemerne med dette lovforslag, og vi forstår slet ikke den hast, ministeren ønsker lovforslaget truffet gennem Folketinget med. Vi finder det stærkt kritisabelt, at der ikke har været rimelig tid til at indhente høringssvar. Vi forstår ikke, hvad det er, der haster, for de pågældende er jo ikke i livsfare. Der er formentlig ingen partier, der overhovedet vil gøre gældende, at de skal udsendes nu.

Det er et meget dårligt udenrigspolitisk signal, at regeringens udenrigsminister på den ene side – og det er vi bestemt enige i – arbejder på en fredsløsning, men at indenrigsministeren på den anden side arbejder for, at personer, der end ikke kan opnå flygtningestatus, skal have opholdstilladelse med henblik på permanent ophold.

Dertil kommer, at Flygtningenævnets høringssvar viser, at lovforslaget flytter kompetencen fra Flygtningenævnet til Udlændingestyrelsen og ministeriet. Det er at lægge en bombe under hele systemet. Ministeren har ofte selv

gjort sig til talsmand for det, men der kan overhovedet ikke være tale om, at Venstre kan gå ind for det.

Selvaktivering er vi altid gået ind for, men vi vil godt stille det spørgsmål, om der overhovedet kræves en lov. Hvilke love forhindrer i dag, at man kan rede sin egen seng og feje gulvet og male væggene på flygtningecentrene?

Vi synes også, at lovforslaget er at føje spot til skade over for kommunerne, som ministeren lytter meget lidt til. Jeg kan genkende de meldinger, der kom fra hr. Kristian Thulesen Dahl, for sådan har jeg også hørt kommunerne beklage sig over, at de ikke bliver hørt inde i Indenrigsministeriet.

Vi havde bosnierloven til behandling for et år siden, og her gjorde et flertal 18.000 bosniere til indvandrere. Vi stemte imod, og vi anførte bl.a. dengang, at det slet ikke ville være muligt for kommunerne at finde boliger til dem. Og sådan gik det jo også: Man har stadig ikke kunnet finde boliger. Hvordan i alverden skal kommunerne så kunne finde boliger til yderligere 3.000 indvandrere nu?

Vi har spurgt igen og igen: Hvordan bliver kommunernes økonomiske vilkår efter denne lov? I Venstre kan vi ikke stemme på forventet efterbevilling. Vi vil have svar nu under udvalgsarbejdet på spørgsmålet om, hvordan kommunerne bliver holdt skadesløse for dette lovforslag. Forhandlinger næste år duer ikke; de kan ikke bruges til noget som helst, og vi stoler ikke på, at de giver resultat.

Vi er naturligvis tilhængere af – det er faktisk vores egen idé – at kommunerne direkte kan overtage integrationen, hvis de ønsker det; men vi er bestemt ikke tilhængere af, at Dansk Flygtningehjælp på en eller anden måde skal have visitationsret. Vi mener, det er at begrænse det kommunale selvstyre, og Røde Kors kender jo i forvejen de asylsøgere. Hvorfor skal man så have et ekstra bureaukratisk system i Flygtningehjælpen?

På mange måder er lovforslaget teknisk dårligt. Det fremgår af høringssvarene – ikke mindst af svaret fra ministerens eget direktorat, som nærmest siger med rene ord, at det juridisk set er en gang makværk – og Undervisningsministeriet føler sig også trådt over tæerne, fordi ministeren åbenbart også skal have kompetence over for folkeskolen. Men alt det og de andre kritikpunkter – og dem er der masser af, når man har læst høringssvarene – vil vi naturligvis behandle under udvalgsarbejdet.

Til sidst vil jeg bare spørge vedrørende den ikrafttrædelsesbestemmelse, som ministeren ikke ville vise til de myndigheder, der skulle afgive høringssvar: Betyder det, at Folketinget bliver ført bag lyset? Eller er det bare juridisk makværk og dårlig forberedelse, at man skjult i en ikrafttrædelsesbestemmelse forsøger at udsætte de stramninger, der var en væsentlig forudsætning for, at Venstre stemte for den seneste ændring af udlændingeloven? Det forventer vi også svar på under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Jeg kan forstå, at fru Birthe Rønn Hornbech mener, at lovforslaget drejer sig om 3.000 personer. Jeg er fuldstændig klar over, at det tal, fru Birthe Rønn Hornbech henviser til, formentlig er tallet i bemærkningerne, der angiver, hvor mange personer fra Serbien-Montenegro der har søgt asyl.

Men jeg tror og håber ikke, fru Birthe Rønn Hornbech mener, at Flygtningenævnet afgør sagerne på forhånd. Jeg vil godt bede fru Birthe Rønn Hornbech bekræfte, at det antal, det kommer til at dreje sig om, formentlig bliver i størrelsesordenen fra halvdelen til en tredjedel af det antal, fru Birthe Rønn Hornbech kom med, hvis Flygtningenævnets afgørelser fortsætter på samme måde som hidtil.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Selv i betragtning af den sædvanligvis skarpe tone, fru Birthe Rønn Hornbech anvender i disse sager, synes jeg, det var et ualmindelig surt og vrissent indlæg. Der var mange rene rygmarvsreaktioner: Flygtninge skal ikke gøres til indvandrere, osv. osv., den samme melodi.

Men jeg vil gerne spørge fru Birthe Rønn Hornbech: Hvad vil Venstre gøre med de personer, som ikke kan sendes tilbage til deres fædreland, fordi fædrelandet ikke vil modtage dem? De personer er retsløse, de har fået afslag på asyl i Danmark, de kan ikke komme ind i deres eget land, og det vil sige, at vi skal anbringe dem bag pigtråd her i Danmark, indtil der er nogen, der vil modtage dem. Er det en værdig måde at behandle folk på?

Jeg vil gerne have et klart svar fra fru Birthe Rønn Hornbech: Hvad vil Venstre gøre? Hvor har vi Venstre i denne sag?

Jeg kan oplyse, hvad fremtrædende Venstrepolitikere vil gøre i anden sammenhæng. Jeg

står her med et brev fra den danske Kosovo-komité, og her står der:

»Ifølge vore oplysninger er de fleste desertører fra den serbiske hær, der har modsat sig at blive sendt til fronterne i Kroatien og Bosnien osv.« – det er den gruppe personer, vi taler om her.

Og så står der længere nede i skrivelsen:

»Det er for tiden ikke muligt at sende disse mennesker tilbage til Kosovo, alene af den grund at Serbien ikke vil modtage dem. Vi mener, at tiden nu er inde til at tilbyde disse asylsøgere mere menneskeværdige forhold, således at de voksne får mulighed for at vælge opholdssted og børnene får adgang til danske skoler. Vi foreslår, at der gives de kosovoalbanske asylsøgere midlertidig opholdstilladelse, således som det er praksis andre steder.«

Denne skrivelse er underskrevet på komiteens vegne af formanden, Erik Siesbye, og et prominent medlem af forretningsudvalget er fru Hanne Severinsen, der, så vidt jeg ved, er medlem af dette Folketing for partiet Venstre. Et af medlemmerne af komiteen er i øvrigt også den tidligere Venstreundervisningsminister, hr. Bertel Haarder.

Jeg vil gerne spørge: Har fru Hanne Severinsen og hr. Bertel Haarder også del i den vrisne og sure ordførelse, fru Birthe Rønn Hornbech lige har holdt?

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Også jeg synes, at fru Birthe Rønn Hornbech i helt usædvanlig grad var i det vrisne hjørne i dag; men det har hun jo ret til at være, det beslutter hun selv. Men når man er vrissen og skyder bredt med et haglggevær, kommer man jo let til at modsige sig selv.

Fru Birthe Rønn Hornbech sagde, at regeringen efter hendes mening ville gøre alle flygtninge, eller måske var det alle asylansøgere, til indvandrere. Samtidig skældte fru Birthe Rønn Hornbech ud på ministeren, som øjensynlig vil tiltage sig kompetence på folkeskoleområdet.

Jeg går ud fra, at der tænkes på bestemmelsen om undervisningspligt for asylansøgerbørn, så vi kan opfylde FN's børnekonvention, og jeg vil gerne spørge, når nu fru Birthe Rønn Hornbech er vred, fordi ministeren vil tiltage sig kompetence på folkeskoleområdet: Betyder det, at fru Birthe Rønn Hornbech virkelig mener, at når det gælder disse børn, hvis sagsbehandlingstid typisk er omkring 10 måneder – og hvoraf 60-70

pct. får afslag – skal den type undervisning overtages af folkeskolen, så vi dermed giver børnene og deres forældre et indtryk af, at de skal integreres i det danske samfund?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

For først at få aflivet den gamle travet om Kosovokomiteens dokument, som jeg har hørt om adskillige gange: Tag og spørg fru Hanne Severinsen og hr. Bertel Haardt, om de er blevet forelagt den skrivelse, hvor man har anført deres navne. Så kan vi få at vide, hvordan man arbejder i den komité.

Med hensyn til spørgsmålet fra fru Dorte Bennedsen om undervisningen af børn og børnekonventionen var det sagsfordelingen, jeg henholdt mig til, og jeg tillader mig at stille spørgsmål om det i udvalget. Jeg henholder mig såmænd bare til Undervisningsministeriets høringsvar. Om de motiver, fru Dorte Bennedsen skyder mig i skoene, også er undervisningsministerens, aner jeg selvfølgelig ikke noget om, men det vil vi få afklaret under udvalgsarbejdet.

Det radikale frisind går altså på, at når jeg gentager mine og Venstres grundholdninger, er jeg sur og vrissen; men det er da fuldstændig i orden, at fru Elisabeth Arnold vil føre debatten på det personlige niveau. Jeg gentager de grundholdninger, vi har, og dem bliver vi ved med at gentage, indtil vi har fået dem gennemført.

Men jeg er meget vrissen over dette lovforslag. Det er det mest elendige makværk, jeg har set i årevis fra indenrigsministerens hånd, og det kan man forvise sig om ved at bruge tid på at læse høringsvarene. Det er aldeles rigtigt.

Med hensyn til antallet må jeg bare sige, at sådan som jeg har læst bemærkningerne, er det det eneste tal, jeg kan finde. Jeg giver mig ikke af med at redegøre for, hvad jeg tror, for jeg vil stille spørgsmål under udvalgsarbejdet. Men hvis der ligger så mange sager i Flygtningenævnet, som fru Anne Baastrup åbenbart mener, ved jeg slet ikke, hvad vi skal med lovforlaget. Så lad dog Flygtningenævnet gøre sit arbejde færdigt frem for at forskyde kompetencen og lægge en bombe under hele udlændingeloven!

Det var så anden runde af mine rygmærksreaktioner.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Sidst vi havde diskussion om den humanitetens kåbe, som visse Venstrefolketingsmedlemmer svøber sig i, samtidig med at deres ordfører svinger svøben over den blødsødne regering her i salen, drejede det sig om en anden komité, der hed »Lad Bosnien leve«. Denne gang er det Kosovokomiteen, som fru Hanne Severinsen altså endnu ikke har nået at melde sig ud af.

Fru Birthe Rønn Hornbech sagde, at det var Venstres grundholdning, hun gav udtryk for. Jeg vil gerne spørge, om fru Birthe Rønn Hornbech har tænkt sig at tage dette problem op i Venstres folketingsgruppe, så medlemmer af folketingsgruppen, prominente personer, tidligere næstformænd, ministre osv., ikke kommer til at figurere som bannerførere for humanisme, samtidig med at deres ordfører herinde skal stå og jorde de samme forslag, som de pågældende personer har bedt om.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg synes, det er helt urimeligt at beskyldte fru Birthe Rønn Hornbech for at være vrissen. Jeg synes, fru Birthe Rønn Hornbech er helt normal i denne sag.

Men der er en ting, fru Birthe Rønn Hornbech ikke fik mulighed for at svare på. Det synes jeg hun skal have, og derfor går jeg herop, så hun kan få et par minutter til det.

Problemet er, at jeg egentlig troede, Venstre gik ind for en 7-års-regel – altså en regel om, at hvis de forhold, der gjorde, at man var udelukket fra sit land, ikke blev ændret i løbet af 7 år, skulle man have mulighed for at blive i Danmark. Men det er jo sådan set det samme som det forslag, der foreligger her, og det er fru Birthe Rønn Hornbech meget utilfreds med.

Men kan vi ikke få løftet en lille fleg og få en antydning af, hvad Venstres forslag er? Hvor lang tid skal man kunne være i Danmark uden at kunne være her på permanente vilkår? Skal det være 10, 15, 20 eller 30 år? Man må da have en eller anden idé om det; der må da være et eller andet forslag. Man har agiteret for 7 år, og det har man stort set fået opfyldt nu, og så er man alligevel meget utilfreds.

Og så en enkelt ting mere: Hvis en gruppe mennesker permanent er udelukket fra at komme tilbage til deres land, synes fru Birthe Rønn Hornbech så ikke, at vi skulle overveje at give dem asyl? Er der ikke noget, der hedder folke-

fordrivelse? Hvis nogle mennesker er fordrevet fra et land og har fået nægtet retten til at komme tilbage, er det så egentlig ikke en meget god grund til at give dem asyl?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg må altså gentage, at hvis man her fra talerstolen bringer navne frem på folketingsmedlemmer, som ikke er til stede i Folketingssalen og ikke kan svare for sig, skylder man altså at finde ud af, hvordan proceduren er, frem for at vifte med et eller andet brev, som man har fundet et eller andet sted, som ikke kendes her, og hvor jeg ikke kan tage stilling til, hvordan de underskrifter er kommet på brevet.

Så kan jeg bare sige helt generelt, at jeg er Venstres ordfører på området. Jeg deler Venstres folketingsgruppes politik og taler dens sag her i Folketinget.

Jeg aner ikke, om der er nogen i folketingsgruppen, der i en komité har givet udtryk for nogle synspunkter, som ikke er forenelige med det, jeg har sagt, og derfor synes jeg, det er ganske uetisk at tage det op her. Jeg har ikke det stykke papir, og jeg aner ikke, hvilken valør det har. Men jeg vil sige til fru Elisabeth Arnold, at vi er et liberalt parti, hvor folk sådan set kan mene, hvad de vil.

Men at begynde at spørge et folketingsmedlem fra en anden folketingsgruppe, om medlemmet vil gøre noget ved det, vidner jo mere om De Radikales grundholdning om, at hos dem gør man noget ved sådan noget. Men det gør vi ikke i Venstre. Jeg blander mig overhovedet ikke i, hvad hr. Bertel Haarder og fru Hanne Severinsen laver i Kosovokomiteen eller andre steder.

Til hr. Søren Søndergaard vil jeg sige, som jeg plejer: Vi arbejder for en 7-års-regel, og så kan hr. Søndergaard lave nogle regnestykker i dag og måske nå frem til noget, der er mere end 7 år. Men problemet er – og derfor har jeg i dag stillet 49 spørgsmål vedrørende lovforslaget; det har jeg aldrig nogen sinde gjort til noget andet forslag – at forslaget er en gang makværk. Men derfor kan det godt være, at der er nogle af de ting, hr. Søndergaard nævnte, som vi i virkeligheden godt kunne blive enige om. Permanent folkefordrivelse er selvfølgelig noget andet, men vi står altså i en situation, hvor der måske er en fredsløsning under opsejling.

Vi står med et lovforslag, der er et juridisk makværk, vi står med et lovforslag, der flytter

kompetencen fra Flygtningenævnet, og derfor kan jeg kun sige: Jeg vil have det hele undersøgt og vendt sten på sten under udvalgsarbejdet, og så vil det fremgå af betænkningen og ændringsforslagene, hvad det er, Venstre vil.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg gør opmærksom på, at den procedure, som fru Elisabeth Arnold har anvendt, har været helt korrekt og i overensstemmelse med forretningsordenen.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg ved ikke, om det er uetisk at bringe Venstre i fedtefadet; men hvis det er det, må jeg jo løbe risikoen.

Jeg må blot konstatere, at nu har Venstre gjort det igen. Det er igen lykkedes for Venstres ordfører at stå heroppe på talerstolen og hamre mod et lovforslag, som medlemmer af Venstres folketingsgruppe udadtil, for åbne vinduer og i anden sammenhæng har bedt om at få gennemført. Tak for det.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Så går vi til ordførerrækken.

Helge Adam Møller (KF):

Venstres ordfører blev for lidt siden beskyldt for at skyde med haglgevær og derfor ramme spredt. Jeg synes nu nærmere, debatten har vist, at hun skød med maskingevær, som jo udspyr mange kugler og rammer utrolig præcist, og nu vil jeg fortsætte med den store konservative kanon.

Lovforslaget indeholder både noget godt og noget skidt, og så er der et punkt, som den konservative folketingsgruppe er tvivlende over for.

Lad mig starte med det gode. Det er selvfølgelig godt og rigtigt, at der nu bliver undervisningspligt for børn af asylansøgere. Her lever Danmark fuldt og helt op til FN's børnekonvention, og hvis ikke vi skulle gøre det, hvem skulle så?

Jeg synes også, det er godt og rigtigt, at asylansøgere nu får et stort medansvar for drift og vedligeholdelse af asylcentre. Vi er varme tilhængere af, at asylansøgerne selv skal stå for rengøringen, madlavningen, den indvendige og udvendige vedligeholdelse og pasningen af arealerne omkring asylcentre. Det giver indhold i en ofte ganske svær dagligdag.

Det er også godt og rigtigt, at kommunerne, hvis de selv ønsker det – altså helt frivilligt – får en udvidet mulighed for at overtage ansvaret for integrationen af de personer, der har fået asyl. Det skal selvfølgelig ske i koordination med Dansk Flygtningehjælp, som i øjeblikket klarer opgaven. Det var det gode.

Og lad mig så tage fat på det, der er noget skidt. Hvad er det, vi er utilfredse med? Der er i hvert fald fire ting. For det første er vi utilfredse med, at serbiske asylansøgere, som er udvist af Danmark, kan få livsvarig opholdstilladelse i Danmark allerede 3 år efter, hvis Serbien ikke ønsker at modtage sine egne statsborgere. Her skal grænsen efter konservativ opfattelse være minimum 7 år. Vi ønsker ikke at gøre flygtninge til indvandrere.

For det andet ønsker vi også at sende et klart og utvetydigt signal – man kunne kalde det et vink med en vognstang – til de lande, som nægter at modtage egne statsborgere og dermed ikke lever op til international folkeret. Vi er ikke tilfredse med, at Udenrigsministeriet vil pege på muligheden for eventuelle bistandsmæssige konsekvenser for de pågældende lande, som der står i bemærkningerne. Den sag skal behandles helt anderledes håndfast. Reglen må være klar og entydig: Lande, der nægter at modtage deres egne statsborgere, som er udvist fra Danmark, kan ikke modtage nogen form for bistandshjælp fra Danmark. Her er ikke brug for socialdemokratisk og radikal vankelmodighed, her er brug for handling og konsekvens.

For det tredje ønsker vi, at det skal slås fast i loven, at en udvist asylansøger aldrig – og jeg understreger: aldrig – vil kunne opnå fast ophold i Danmark, hvis han selv har modarbejdet sin udsendelse. Der bør stå i loven, at en udvist udlænding har en forpligtelse til at medvirke positivt i udsendelsessituationen, bl.a. ved fremskaffelse af de nødvendige papirer, fremmøde på den lokale ambassade osv.

Det bør også stå i loven, at politiet får mulighed for at fremstille en udlænding for hans hjemlands diplomatiske repræsentation her i landet i forbindelse med hans udsendelse. Vil han ikke frivilligt, må politiet selvfølgelig kunne anvende den nødvendige magt. Kort sagt: Det må aldrig ske, at en udvist udlændings egen modstand, modvilje, vrangvilje eller manglende positive samarbejde gør, at vedkommende på et eller andet tidspunkt belønnes med en livsvarig opholdstilladelse i Danmark. Det hverken kan eller vil vi acceptere. Jeg siger dette, fordi det

fremgår af tidligere modtaget materiale og af bemærkningerne til lovforslaget, at det i en række tilfælde er lykkedes at få sendt udviste serbere tilbage til deres eget land, når de har medvirket frivilligt og aktivt ved udsendelsen.

Så er vi meget tvivlende over for, i hvilket omfang der skal iværksættes et egentlig uddannelsesprogram for voksne asylansøgere her i landet, hvis det skal ske overhovedet. Er der behov for, og er det rimeligt, at det danske samfund iværksætter et større egentligt uddannelsesprogram, der ikke kun skal vedligeholde de faglige færdigheder og andre kvalifikationer, men også udbygge og forbedre dem? Vi finder det meget ambitiøst i betragtning af, at det store flertal af ansøgerne ender med at få afslag. Hovedmålet må være, at den tid, asylansøgeren tilbringer i Danmark, bliver så kort som overhovedet muligt, før den pågældende får endeligt svar på, om han eller hun kan blive her eller skal sendes ud.

Endelig finder vi, at lovforslaget indeholder ganske mange løse ender, og lad mig nævne to: For det første: Hvad er de økonomiske konsekvenser for amter og kommuner? Lovforslaget er utrolig ærligt, idet man konstaterer, at det aner man faktisk ikke noget om, men er den konstatering tilfredsstillende? Og for det andet: Hvad med boliger til disse mange serbere, måske op mod 3.000, som dette lovforslag kan omhandle? Er det problem forhandlet og koordineret med kommunerne? Nej, det er det ikke.

Det Konservative Folkeparti kan altså ikke støtte dette lovforslag, medmindre der sker meget store ændringer.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Lige for en ordens skyld: Der var ikke nogen konservative underskrivere på erklæringen fra Kosovokomiteen, så jeg mener, at Det Konservative Folkeparti har holdt sin sti ren.

Men jeg vil gerne spørge hr. Helge Adam Møller, om den kanon, der skulle bruges i dette tilfælde, skulle bruges til at tæppebombe Beograd eller på anden måde udføre attentater på Milosevic? Tror hr. Helge Adam Møller ikke, at hr. Milosevic har betydelig vigtigere ting at tage sig til end at bekymre sig om, hvorvidt der kommer bistand eller ej fra et land, som i øvrigt ikke i forvejen giver nogen bistand til Serbien? Det er jo ikke nogen stor trussel at komme med over for en diktator, der i øjeblikket har ganske andre og store problemer end at bekymre sig

om, hvad et lille bidragyderland kan tænkes at komme med af sanktioner.

Hvad er det for store, voldsomme sanktioner, hr. Helge Adam Møller vil udføre over for præsident Milosevic? Det vil jeg gerne høre noget om, for jeg kan ikke se, at der er nogen som helst ting, der vil gøre indtryk på den person. Og hvis vi ikke gør det, vi gør nu, er alternativet altså indeburing bag pigtråd i et uvist antal år med deraf følgende menneskelige tragedier.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Til fru Elisabeth Arnold: Undskyld udtrykket, men det er jo noget vrøvl. Vi foreslår ikke, at disse personer skal tilbringe deres resterende tilværelse i Danmark eller andre steder bag pigtråd. De skal have lov til at komme ud på det danske arbejdsmarked. De skal have lov til at tage arbejde ligesom en hver anden, og i det omfang, de ikke kan, skal de have bistands-hjælp.

Nej, det vigtige for os er, som det er understreget gang på gang, at i det øjeblik situationen muliggør, at de kan sendes tilbage til Serbien – og der er jo tegn i sol og måne på, at det kan ske om måske 3 måneder, måske 3 år, måske 4 år – skal de vende tilbage til Serbien, medmindre de har haft denne tilladelse i over 7 år og efter vores mening er velintegrerede i det danske samfund, dvs. at de har lært sproget, har tilpasset sig og har forstået den måde, man lever på i Danmark. Så kan de få lov til at blive.

Men indtil da, under det midlertidige ophold, skal de have samme rettigheder som danske statsborgere, og selvfølgelig skal de behandles ordentligt, så længe de ikke kan sendes tilbage. Men den dag situationen er normal i deres eget land, skal de altså vende tilbage. Så derfor er der ikke noget med pigtråd, overhovedet intet!

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det svar var jeg meget glad for at høre fra hr. Helge Adam Møller, for det viser jo, at bortset fra varigheden af den periode, hvor de har den midlertidige opholdstilladelse, er vi jo enige om de vilkår, der skal tilbydes de pågældende personer.

Vi siger 3 år. Det er det maksimale tidsrum, vi kan tillade os at lade de personer gå i uvished, derefter må vi give dem permanent opholdstilladelse. Men hvis der inden for de 3 år indtræder forhold i hjemlandet, som gør det muligt, at

de pågældende personer kan vende hjem på betryggende vis og ikke ender som kanonføde et eller andet sted ved fronten, skal deres opholdstilladelse selvfølgelig ikke forlænges. Sådan skal det være, og her er vi fuldstændig enige. At hr. Helge Adam Møller vil have det udstrakt til mere end 3 år, er så en anden ting; men de vilkår, de skal have under den midlertidige opholdstilladelse, er vi åbenbart enige om, og det er jeg glad for.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det er korrekt, at de vilkår, de skal have indtil den dag, de kan vende hjem, er vi enige om. Lad os slå det fast.

Men der er i hvert fald to ting, vi alligevel ikke er enige om, ud over grænsen på 3 eller 7 år. For det første ønsker vi meget klart, at det skal slås fast, at det er en forpligtelse. Det skal stå i lovteksten, at de serbere – og for vores skyld også alle andre, der bliver udvist af Danmark, fordi de ikke opfylder kravene – skal medvirke positivt og aktivt i udsendelsessituationen. Der er jo et antal af dem, som med alle til rådighed stående midler stritter imod, selv om det er bestemt, at de skal ud af Danmark. Det forhindrer dem i at blive udsendt, og det synes vi altså ikke skal belønnes.

Jeg vil også godt lige nævne som det sidste, at der står på side 11 i bemærkningerne til lovforslaget, at den dag indrejsehindringerne til Serbien ophører og der er mulighed for at vende tilbage uden betænkelighed, skal man måske vende tilbage. Det står der faktisk, ganske vist med lidt andre ord, men det er det, der er meningen. Selv her siges det ikke engang, at det er et krav, og det er det, vi ønsker slået fast hundrede procent. Selv om det sker inden for 3-års-fristen og denne lov er trådt i kraft, er det ikke engang sikkert, man skal sendes tilbage til Serbien, og det er urimeligt.

Anne Bastrup (SF):

Lovforslaget er efter SF's opfattelse den eneste udvej i en kneben situation, når det er ministerens juridiske vurdering, at man ikke kan anvende udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4. Det forstår jeg nu ikke, men sådan er der så meget.

De mennesker, forslaget drejer sig om, har siddet uvirksomme i asylcentre i flere år med al den usikkerhed og angst, det indebærer. Derfor er det vores opfattelse, at der skal gives varig opholdstilladelse, altså svarende til gennemfø-

relsen af bosnierlovens § 9, stk. 2, nr. 4, og vi har derfor til hensigt at stille ændringsforslag herom:

Selv om dette ændringsforslag skulle forkastes, føler jeg derfor, at vi er nødsaget til her fra talerstolen at understrege, at forudsætningen for, at disse mennesker en dag kan risikere at blive sendt hjem inden for 3 år, er, at der skal foreligge sikkerhed for, som der står på side 10 i bemærkningerne til lovforslaget:

»... at udsendelsen vil kunne finde sted uden betænkelighed, f.eks. på baggrund af generel amnesti eller tilsvarende.

Denne vurdering foretages bl.a. på baggrund af generelle tilkendegivelser fra UNHCR og fra anden international side.«

Det er nemlig ikke tanken, at vi på nogen måde med dette lovforslag lægger op til, at på et tidspunkt, hvor Serbien-Montenegro har brug for nogle soldater, der kan bruges til kanonføde, kan de sendes hjem.

Et andet element i lovforslaget drejer sig om undervisningen. Asylsøgerbørnenes undervisning har længe ligget mig på sinde. Det har ikke på nogen måde været rimelige forhold, vi har givet disse børn; vi har end ikke overholdt almindelige konventioner på området. Disse børn er svækkede psykisk og fysisk og har mange traumatiske oplevelser bag sig.

Jeg havde gerne set, at vi havde gennemført de succeshistorier, vi hører fra forskellige folkeskoler, som har udvist interesse for børnene fra de lokale asylcentre.

Vi hører historier om, at asylsøgerbørn giver den enkelte skoleklasse et løft. Det er nemlig min grundlæggende opfattelse, at velintegrerede børn og for den sags skyld også voksne nemmere vil kunne fungere, den dag de bliver sendt tilbage til deres hjemland, hvis de har haft mulighed for at fungere ude i samfundet. Og det er ikke blot min opfattelse, det viser også udenlandske erfaringer.

På trods af, at ministerens lovforslag ikke fuldstændig lægger op til en integration af børnene i den danske folkeskole, er jeg dog sikker på, at ministeren vil bruge sin bemyndigelse smidigt og fornuftigt – til gavn for asylsøgerbørnene og til gavn for de børn, der bor i lokalområdet – i nærliggende folkeskoler, for sagen er jo også den, at hvis ungerne i den lokale folkeskole finder ud af at få kontakt med asylsøgerbørnene, så finder de ud af, at det er helt almindelige børn, som man kan lege med, og som man kan have det sjovt sammen med. Det er et simpelt integrationsprojekt.

Med hensyn til spørgsmålet om aktivering på asylcentre, har det altid undret mig, at dansk flygtningepolitik har været baseret på anbringelse af asylsøgere på centre totalt isoleret fra det omgivende samfund og totalt afskåret fra at måtte lave noget som helst – selv helt fundamentale ting som at lave sin egen mad. At se kvinder, som altid har sørget for deres egen families fornødenheder, stå i kø for at få færdiglavet mad, er en skam.

For hvad er det, der sker, når man har den type flygtningepolitik? Hvad er det for nogle mennesker, vi får ud i den anden ende? Jeg er helt opmærksom på, at ministeren har fået nedsat sagsbehandlingstiden, og det er fint, for hvis der går ret lang tid med en fuldstændig inaktiv tilværelse, får vi klientgjorte, inaktive mennesker. Derfor ros til ministeren for denne del af forslaget.

Endelig er der spørgsmålet, om kommunerne skal overtage integrationen, hvis de vil. Jeg tror faktisk, det er en ret smart måde at få ansvarliggjort kommunerne på. Vi ser f.eks., at Odense Kommune har forlænget integrationsfasen, fordi Odense Kommune kunne se, at det var nødvendigt. Naturligvis er det i den forbindelse vigtigt, at Flygtningehjælpens arbejde ikke fuldstændig kastes over på kommunerne uden et passende varsel, og derfor lægger jeg vægt på bemærkningernes understregning af, at Flygtningehjælpen skal inddrages i denne del.

Afslutningsvis vil jeg sige, at SF vil gå positivt ind i arbejdet med lovforslaget.

Elisabeth Arnold (RV):

På Det Radikale Venstres vegne skal jeg tilsige en grundig og hurtig udvalgsbehandling af dette lovforslag, som vi støtter. Vi støtter alle del-elementerne i lovforslaget: dels løsningen på udsendelsesproblemerne for personerne fra Serbien-Montenegro, som har fået afslag på deres ansøgninger om opholdstilladelse, men som ikke kan modtages i deres hjemland, og dels forbedringen af vilkårene for asylsøgerne, især med hensyn til børnenes undervisningspligt, og af mulighederne for, at kommunerne kan overtage integrationsindsatsen fra staten i videre omfang, end de gør nu.

Det jo bestemt ikke første gang, vi her i Folketinget diskuterer vilkårene for personer fra Serbien-Montenegro. De har været diskuteret flere gange tidligere, og ofte er indenrigsministeren blevet opfordret til at gøre noget – næsten ligegyldigt hvad, blot der kunne blive fundet en

løsning, lavet en eller anden form for plan for, hvad der kan ske med de pågældende asylansøgere, som har fået afslag, og som ikke har kunnet sendes tilbage, eller som ikke har kunnet få ophold, fordi de var militærnægtede.

Der er nu skabt en løsning, som ikke er smuk, for den vedrører personer fra et ganske bestemt geografisk område, og derfor er der ikke tale om nogen generel lovbestemmelse eller nogen generel ændring af udlændingeloven. Da det drejer sig om personer fra et ganske bestemt område, kan man sige, at det er en særlov. Det er noget, vi har lavet før, og det er altid betinget af, at der er ganske bestemte persongrupper, hvis problemer ikke kan løses ved hjælp af de eksisterende paragraffer, men som trods alt er bragt i ganske uholdbare situationer.

Vi støtter lovforslaget og er klar over, at ministeren har haft en opgave, som skulle løses på en eller anden måde, og som ikke kunne løses med den eksisterende lov, og derfor er vi tilfredse med, at forslaget har fået det udseende, det har. Vi er klar over, at vi påtvinger de pågældende personer yderligere nogle års uvisshed, og det kan også udmærket godt ende med, at de ikke får forlænget deres opholdstilladelse, fordi vilkårene i Serbien er blevet sådan, at der nu er fri adgang til at komme hjem; der er måske oven i købet blevet udstedt amnesti til personer, som har nægtet at deltage i militærtjeneste. Under de vilkår mener vi selvfølgelig at vi bliver nødt til at sige: Jamen så forlænger vi ikke opholdstilladelsen, og derfor er opholdet slut. Det vil vi fra radikal side være helt indstillede på at gøre i overensstemmelse med det, der står i bemærkningerne til lovforslaget.

Tom Behnke (FP):

De serbere, der har fået afslag på asyl, kan ikke blive sendt tilbage, for Serbien vil ikke tage imod dem. Og hvad gør vi så? Ministeren har her fremsat et forslag, som også beskæftiger sig med andre ting end lige præcis hjemsendelsesproblematikken, nemlig hvad vi så skal gøre, mens de er i Danmark.

Ministerens foreslår bedre og mere undervisning, og det kan vi tilslutte os, men jeg er ikke sikker på, at det nødvendigvis er den bedste løsning, at det foregår i de danske folkeskoler. Man kunne jo med fordel gennemføre undervisningen ude i centrene eller andre steder, hvor der givetvis blandt de flygtninge, der er kommet til Danmark, vil være kapaciteter, som enten er læreruddannede, eller som i øvrigt vil være i stand til at forestå undervisningen.

Det skal i hvert fald gøre sig gældende, når vi taler om undervisning af de voksne, og her må jeg sige, at der vel ikke er nogen grund til hastværk. Der er vel ingen grund til, at vi haster med at komme i gang med undervisningen af de voksne flygtninge. Lad os se tiden an, lad os se, hvor længe de skal være her, og lad os så efterhånden iværksætte forskellige former for undervisning, således at de kan vedligeholde deres færdigheder, og således at det er nemmere for dem at vende tilbage på et tidspunkt, hvor det bliver muligt – ikke mindst fordi vi jo ved, at den dag de skal vende tilbage, forestår der et meget, meget stort oprydnings- og genopretningsarbejde i deres hjemland.

Når jeg har sagt, at det er vores opfattelse, at flygtningene selv bør forestå undervisningen, betyder det jo ikke, at vi ikke skal hjælpe dem. Vi vil være indstillede på, at man giver forskellige former for støtte og forestår en form for supervisering, f.eks. i forbindelse med koordinering og organisering af undervisningen osv. Det vil vi være helt med på, men en egentlig inddragelse af de serbiske børn i de danske folkeskoler tror vi ikke er en hensigtsmæssig løsning.

Så er der spørgsmålet om selvaktiveringsordningen, og den har vi støttet, lige siden den blev opfundet. Vi synes, det er en god ting, og indtil ordningen blev realiseret, har vi været helt uforstående over for, at de, der opholder sig i flygtningecentrene, ikke selv har kunnet forestå f.eks. vedligeholdelse, rengøring, madlavning osv. osv. Så det er en ordning, vi støtter fuldt ud.

Vi er også helt med på, at der gives arbejdstilladelse til dem, så længe det er på lige vilkår med andre borgere her i landet. Vi synes også, ideen med en midlertidig opholdstilladelse er en god idé, og den kan vi også støtte.

Men præcis som det var tilfældet med bosnierne, er dette lovforslag et blålys, hvormed man prøver at sælge ideen ved at bilde folk ind, at serberne jo kun får midlertidigt ophold. Det giver den danske befolkning det indtryk, at de kun skal være her i et par år, og så bliver de sendt tilbage igen. Det så vi ikke var tilfældet med bosnierne; tværtimod fik de lov til at blive her.

Fremskridtspartiet kan godt støtte ideen om midlertidig opholdstilladelse, men ikke med en afgrænsning på 3 år. I det hele taget er det jo Fremskridtspartiets opfattelse, at der kun skal gives midlertidig opholdstilladelse, og at flygtninge skal kunne sendes tilbage, den dag der er

fred og ro i hjemlandet, eller at de kan søge dansk statsborgerskab.

Det vil så ikke komme til at gøre sig gældende for de personer, vi her taler om, for de har jo netop ikke opnået at få asyl; de har fået afslag på deres asylansøgninger, og så har man sagt som så: Da de ikke kan vende tilbage til deres hjemland, idet de ikke er velkomne dér, giver vi dem et tålt ophold, og det kalder vi så for midlertidig opholdstilladelse.

Hvis jeg skulle formulere reglen, skulle der stå noget i retning af »midlertidig opholdstilladelse indtil videre«. Det betyder jo så, at de på et tidspunkt, når det bliver muligt, kan vende tilbage til deres hjemland, og det betyder også, at hvis hr. Søren Søndergaard om nogle år synes, vi skal tage en diskussion om, hvorvidt de skal have lov til at blive i Danmark, så kan man til den tid tage diskussionen op og vurdere rimeligheden i det.

For forskellen er jo, at de pågældende, vi taler om her, altså de serbiske flygtninge, netop ikke har opnået asyl, og at den eneste grund til, at vi ikke kan sende dem tilbage, er, at deres hjemland nægter at tage dem tilbage. Dér er der jo en modsætning til forholdene for dem, der opnår asyl her i landet.

Reglen burde altså være midlertidigt ophold indtil videre, og »indtil videre« er så: til deres hjemland vil tage imod dem. Derfor kan vi bestemt ikke støtte lovforslaget, sådan som det foreligger i sin nuværende form.

Søren Søndergaard (EL):

Det lovforslag, som indenrigsministeren har fremsat, er, når alt kommer til alt, et plaster på et sår, som har ligget åbent i de seneste tre, fire, fem år, og som burde have været behandlet for længe siden.

Lovforslaget handler blandt andre ting, som er ganske udmærkede, om, hvad vi skal gøre med de asylsøgere fra Serbien-Montenegro, som ikke kan sendes tilbage, fordi de serbiske myndigheder ikke vil tage dem tilbage. Det problem har ministeren så tænkt sig at løse med en ny paragraf i udlændingeloven.

For helt at forstå den situation, der har bragt os frem til dagens debat, er det nødvendigt, at vi husker på, hvorfor disse asylsøgere overhovedet kom hertil for 3, 4, 5 år siden. For hovedpartens vedkommende er der tale om, at de ikke ønskede at deltage i den krig, som de serbiske nationalister har stået for. De ville ikke deltage i drab og udryddelse og stemte så at sige med fødderne imod krigen.

De nægtede at lade sig bruge til et formål, som alle anstændige mennesker – i hvert fald i teorien og på papiret – kan tage afstand fra. De burde derfor have været modtaget med fornøden respekt og have fået asyl. Men det er ikke lykkedes at få regeringen til at forholde sig til det politiske i denne sag, og det er dybt beklageligt.

Nu står vi efter Flygtningenævnets behandling af sagerne i den situation, at nogle har fået asyl – dog ikke den konventionsstatus, som de er berettigede til ifølge FN's flygtningehåndbogs afsnit 171 – mens andre ikke har fået asyl.

For disse mennesker skal der findes en løsning, for uanset at de i Flygtningenævnet ikke er fundet nådige til asyl, så er deres trængsler ikke slut, for de serbiske myndigheder har på en udsøgt og raffineret måde indledt en etnisk udrensning pr. langdistance. Det er nemlig det, der er tale om, og derfor er der også tale om en omgåelse af den virkelige sandhed, når situationen blot karakteriseres som udsendelsesproblemer, som om det var noget rent teknisk, noget med at få rejseplaner og transportmuligheder til at passe sammen. Sådan forholder det sig ikke. Det er ikke praktiske problemer, der er den egentlige årsag til, at disse mennesker ikke kan komme tilbage til Serbien – de er fanget i, hvad man uden overdrivelse kan kalde Milosević-fælden – det er politiske problemer, der har rødder i de nationalistiske kræfter i Serbien, som ønsker, at ikke mindst Kosovo-albanerne skal ud af landet og erstattes med serbisk kolonisering. Ved at kalde disse menneskers problemer for udrejsevanskeligheder, skjuler vi det politiske indhold, og det er politisk uhæderligt.

I Enhedslisten har vi den holdning, at desertører og militærnægtere fra internationalt fordømte krige er mennesker, der har krav på den beskyttelse, som FN's flygtningehøjkommissær foreskriver at de skal have, men det mener regeringen altså ikke. For os er det ikke et spidsfindigt asyljuridisk problem, for os er det et politisk problem, som kræver en politisk stillingtagen. Den mangler stadig væk fra regeringen.

Med hensyn til det fremsatte forslag er det vigtigt at forstå, at det, regeringen lægger frem, er en løsning på en bunden opgave: Man har ikke ønsket at give dem asyl, og da man ikke kan have dem gående rundt i gaderne uden lovgrundlag, har ministeren været nødt til at finde på en eller anden løsning.

Den løsning, der er fundet, er der problemer i: Af den opgørelse fra Udlændingestyrelsen, som

vi har fået for nylig, fremgår det, at der pr. 19. oktober var 496 personer, som ikke havde fået asyl, og at de 433 af dem, altså 90 pct., havde ventet mellem 3 og 5 år. Lægges hertil den midlertidige opholdstilladelse på 3 år, vil nogle af disse flygtninge have ventet længere, end det under normale omstændigheder tager at søge dansk statsborgerskab.

Hvis vi ser bort fra den menneskelige nedslidning, som ventetiden allerede betyder for både børn og voksne, er det helt urimeligt at begynde fristberegningen på tidspunktet for det endelige afslag på asyl. Derfor vil Enhedslisten i samarbejde med SF stille et ændringsforslag til tredje behandling, hvor vi vil foreslå, at fristberegningen begynder på et tidligere tidspunkt, og vi håber selvfølgelig, at Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Centrum-Demokraterne vil støtte dette forslag, når man tager deres tidligere argumenter om, hvor urimeligt det er for både børn og voksne, at der er en 7-års-regel, i betragtning.

Irene Sønderby (CD):

Vi står her med et antal mennesker, der har fået afslag på asyl i Danmark og reelt ikke har noget sted at tage hen, idet de ikke kan sendes tilbage til deres hjemland, fordi Serbien i strid med alle internationale regler simpelt hen nægter at tage dem tilbage. Derfor har disse mennesker en utrolig utryk tilværelse og ser intet lyspunkt nogen steder. Set i lyset heraf er det ikke blot ønskeligt, men absolut nødvendigt at ændre loven om midlertidig opholdstilladelse til personer fra Serbien-Montenegro.

Samtidig ønsker vi at forbedre forholdene for asylansøgere generelt, så de får en bedre tilværelse, mens deres asylansøgning behandles. Vi må sørge for, at de sikres en bedre undervisning, således at deres kunnen holdes ved lige, og at de sikres selvaktiveringsordninger, der gør dem i stand til selv at tage ansvaret for og få indflydelse på deres hverdag i det danske samfund. Det vil også sige undervisningspligt for asylansøgernes børn, ligesom der skal fastsættes regler for undervisningen af voksne asylansøgere.

CD kan klart tilslutte sig lovforslaget og ser frem til en hurtig behandling heraf.

Pia Kjærsgaard (DF):

Dansk udlændingepolitik med alle dens særlove er noget rod. De groteske forhold er nu blevet så åbenbare, at det efterhånden må være gået op

for alle, at der er behov for meget betydelige stramninger, hvis vi ikke skal blive helt til grin både i vores eget land og på den internationale arena.

De store problemer startede i 1983, da der på forslag fra den daværende borgerlige regering blev vedtaget en udlændingelov, som tillod en kraftigt øget tilstrømning af udlændinge. Ikke mindst indførelsen af et retskrav på familiesammenføring var en møllesten om dansk udlændingepolitikals hals. Senere kom palæstinenser-særloven i foråret 1992, der betød, at flere hundrede palæstinensere fik opholdstilladelse i Danmark med heraf følgende familiesammenføringer. Opholdstilladelsen blev ikke givet til palæstinenserne, fordi de opfyldte betingelserne, men kun, fordi de dygtigt formåede at skabe sig medieinteresse via kirkebesættelser, så Det Radikale Venstre faldt for fristelsen til at foreslå en særlov.

Af fremsættelsen af det lovforslag, vi har til behandling nu, kan vi se, at regeringen intet har lært. Man vil nu lave en ny særlov for de serbiske militærnægtere. Ca. 3.000 serbiske militærnægtere skal sikres ophold i Danmark uanset udfaldet af deres asylansøgninger. Ministeren mener, at det er umuligt at hjemsende de serbere, der ikke har fået asyl, fordi de serbiske myndigheder ikke vil tage imod dem. Vi mener, at indenrigsministeren i denne sag er ude på et skråplan af virkeligt format. I henhold til internationale regler skal Serbien tage imod sine egne statsborgere. Derfor må det være rimeligt at blive ved med at spørge og påpege, hvad regeringen egentlig har gjort for at få Serbien til at gøre det.

Det er mindst lige så galt, at regeringen nu vil gennemføre en politik, hvorefter vi giver asyl til militærnægtere. Skal det også gælde for andre? Følgerne af bosniersærloven, der gav asyl til 18.000 bosniere, og som blev vedtaget af Folketinget i 1995, dukker i al sin gru også op nu. Boligsøgende danske studerende og andre bliver sat i anden række bag bosniere, der får særfordele. Særloven for bosniere har også lagt op til, at det offentlige skal yde kaution ved bosniernes køb af huse.

På mange andre områder er situationen også helt gal. Der er konstant uro i forbindelse med disse personer, også dem, der senere får dansk statsborgerskab. Det kan en lang række borgmestre rundt omkring i landet tale med om. Hertil kommer, at politiet har offentliggjort et omfattende materiale, der viser, at udlændinge

forholdsmæssigt er meget mere kriminelle end danskere. Det er tal, der er til at tage og føle på, og som man naturligvis ikke bare kan sidde overhørig.

Og imens fortsætter indvandringen til Danmark. Indtil den 27. august var det samlede indrejsetal i år på 4.035, fordelt på 3.237 spontane asylsøgere og 798 personer med midlertidig opholdstilladelse efter jugoslaverloven. Og disse tal er naturligvis ikke fuldt dækkende, for de kommende familiesammenføringer skal også lægges til.

Der er nogle udlændinge, der får afslag på at opholde sig i Danmark, men kontrollen med, om de virkelig rejser ud af landet, kan tilsyneladende ligge på et meget lille sted. Alene fra den 1. august i år er der 344 personer, der er forsvundet efter at have fået afslag på at få lov til at blive i Danmark. Tallet stammer fra Indenrigsministeriet og fortæller noget om den alt for lemfældige kontrol med, om udrejse faktisk finder sted.

Vi mener ikke, at man skal blive ved med at lappe på den eksisterende lovgivning. Dansk udlændingepolitik er efterhånden ved at bestå af særlove, og det mener vi ikke at vi kan være tjent med. Man skal gennemføre en helt ny og betydelig strammere politik, hvor det gøres langt vanskeligere at få ophold i Danmark, og hvor der stilles krav til de personer, der har fået det. Det betyder stadig væk ikke, at Dansk Folkeparti ikke gerne vil hjælpe mennesker i nød, det vil vi gerne, men hjælpen ydes bedst og billigst i de pågældendes nærområde. Så får vi mere for pengene, og modtagerne bliver i deres eget miljø.

Med andre ord kan Dansk Folkeparti ikke acceptere denne nye særlov, som ministeren kalder midlertidig, men som al erfaring viser bliver permanent. Ud fra den begrundelse afviser vi lovforslaget.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg vil gerne takke det flertal her i Folketinget, som umiddelbart er indstillet på, at vi bliver nødt til at løse det problem, der er opstået. Og hvad er problemet? Det er – som det er blevet sagt af flere ordførere – at en række asylansøgere har fået afslag efter en meget grundig behandling af deres sag, men nu befinder sig i et ingenmandsland, og det gør de, fordi de ikke kan sendes tilbage.

Så kan man jo vælge at sige: Det er der ikke noget at gøre ved. Vi lader dem blive boende i 2,

3, 4, 5 eller 6 år i et asylcenter. Men det er dér, regeringen mener, at vi nu bliver nødt til at trække en streg i sandet og sige: De pågældende får mulighed for at komme ud af asylcentrene og i højere grad få kontakt med det, som man kalder et almindeligt hverdagsliv.

Jeg vil godt anfægte det udtryk, som flere af de ikkepositive ordførere anvendte, nemlig at nu giver vi ved en særlov serberne asyl. Nej, det er der ikke tale om; der er tale om, at man her foretager en ganske normal toinstansasylsagsbehandling. Den foregår i øjeblikket, og af de tal, vi har allerede nu, kan vi se, at en del får asyl på ganske normale betingelser, fordi de lever op til det, der nu engang er konventionsgrundlaget, og at der er andre, der får afslag.

Dette lovforslag omhandler dem, der får afslag, men som befinder sig i et ingenmandsland. Det er selvfølgelig et spørgsmål om, hvor længe vil man lade disse mennesker leve i total uvished og uden nogen kontakt med det virkelige liv. Og dér mener regeringen, at vi nu bliver nødt til at løse dette problem. Jeg har af tidligere debatter også forstået, at det var der egentlig også mange i den borgerlige opposition der mente man skulle gøre, men de har altså ikke andre forslag til, hvordan man kan gøre det.

Derfor dette lovforslag, som også indeholder en lang række andre forbedringer: ting, som vi kan sige at vi har fået positive erfaringer om med bosnierne, og som vi nu også gerne vil overføre på alle andre asylansøgere. Resultatet af dét vil blive en tilværelse, som bliver mere meningsfyldt, også på de multietniske centre. Der bliver forpligtelser, og der bliver mulighed for at få en bedre undervisning. Først og fremmest for børnene er dette meget vigtigt.

Jeg vil godt benytte lejligheden til at sige, at den undervisning, der er givet i asylcentrene hidtil, ikke har været nul og niks, sådan som man måske kunne få indtryk af fra en del af debatten her; det har været en undervisning, som har levet op til den undervisning, som man giver i andre lande. Det, der har manglet, er en egentlig undervisningspligt rent lovgivningsteknisk, altså en formalitet.

Men jeg mener, at det, vi skal gå i gang med nu, er både kvantitativt og kvalitativt at udvide den undervisning, som asylansøgerbørnene får. Når jeg mener, at det er vigtigt, er det ganske enkelt også, fordi det godt kan lade sig gøre samtidig med, at undervisningen fortsat skal være baseret i asylcentrene. Der lægges ikke hermed op til – og det er lidt af en korrektion til

et par af de indlæg, der har været – at undervisningen skal foregå i folkeskolerne; men derfor kan man jo godt prøve at etablere et samarbejde med den lokale folkeskole, måske om de kreative fag eller andre praktiske ting, sådan som vi også under vilkårsforbedringerne har gjort det med bosnierne.

Derfor er jeg glad for, at der er så mange af Folketingets partier, der ikke blot har forstået nødvendigheden af, at vi gør disse ting nu, men også har forståelse for, at vi ikke kunne skævvride den lovgivning, der var i forvejen, for at løse problemet med serberne.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg havde foretrukket, at man kunne have brugt § 9, stk. 2, nr. 4, men det er ikke det, den er beregnet til. Derfor er vi nødt til at lave den lille justering, som der er tale om her, sådan at der rent lovteknisk også er dækning for det.

Alt i alt vil jeg sige, at der på mange måder var positive toner i debatten. Men jeg er faktisk i den situation, at jeg må konstatere, at f.eks. hr. Kristian Thulesen Dahls indlæg på en langt mere konkret måde var forstående over for de problemer, vi står i, end Venstres ordførers. Venstres indlæg blev karakteriseret som surt og vrissent. Det vil jeg overhovedet ikke begive mig ind i. Jeg vil tage udgangspunkt i fru Birthe Rønn Hornbechs eget ordvalg, nemlig at det var liberalt. Ja, det skal jeg sandelig love for at det var! Det forholdt sig aldeles liberalt til kendsgerningerne omkring dette lovforslag.

Det vil jeg godt give et par eksempler på:

Fru Birthe Rønn Hornbech gjorde et meget stort nummer ud af, at der i de høringssvar, der er givet, er peget på, at der f.eks. sker en glidning mellem ministeriets beføjelser og asylmyndighedernes. Det var et af de eksempler, der blev trukket frem på, at dette lovforslag skulle være noget makværk. Jamen det er jo rettet op i dette lovforslag. Det var et udkast, vi sendte, sådan som man gør under forberedelsen af et lovforslag. Der kommer en lang række høringssvar, og de høringssvar har vi så i meget vid udstrækning indføjet i det endelige lovforslag.

Derfor er det liberalt på grænsen af det uvederhæftige at argumentere på baggrund af det høringsudkast, vi sendte ud, og ikke på baggrund af det lovforslag, som nu er til forhandling i Folketinget.

På samme måde kunne jeg godt trække en lang række andre eksempler fra fru Birthe Rønn Hornbechs ordførertale frem, men jeg mener egentlig, at det eksempel, jeg har brugt her, er ganske sigende.

Men fru Birthe Rønn Hornbech sagde også, at hun ville gentage og gentage og gentage, indtil hun havde fået sine synspunkter igennem. Der var én gentagelse, som jeg i hvert fald lagde mærke til, og som vi har hørt masser af gange, men det bliver den altså ikke rigtigere af: Fru Birthe Rønn Hornbech påstod, at det jo ikke er lykkedes at finde boliger til bosnierne. Det har jeg hørt masser af gange i den offentlige debat fra fru Birthe Rønn Hornbech, og jeg har læst det i Venstres pressemeddelelser, men det bliver det altså ikke rigtigere af: Jeg kan oplyse, at pr. 15. oktober var 6.768 af bosnierne flyttet ud fra asylcentrene. Hvad er det så for noget at blive ved med at forsøge at bilde befolkningen ind, at det slet ikke kan lykkes at finde boliger!

Sandheden er, at det er gået hurtigere, end vi havde regnet med. Vi havde regnet med, at der ville være en forholdsvis god start på det, og at det derefter ville gå næsten i stå, fordi det selvfølgelig er nemmest at finde de første tomme boliger. Men der er en helt glidende rytme i dette arbejde; fra uge til uge skaffes der flere boliger, og nu er tallet altså som sagt – jeg gentager! – 6.768.

Derfor ser vi frem til, at vi i løbet af yderligere et års tid – og det vil være hurtigere, end vi havde regnet med – vil kunne sige til dem, som havde det umiddelbare ønske hurtigt at flytte ud, at det har vi også været i stand til at imødekomme.

Men med til billedet hører også, at der faktisk er en del af de bosniske krigsflygtninge, som er så hårdt belastede, at de gerne nogen tid endnu vil have lov til at blive boende under de lidt mere trygge eller beskyttede forhold, der er i et asylcenter. Og det har også noget at gøre med deres mulighed for at vende tilbage til en normal tilværelse.

Jeg håber, at udvalgsarbejdet vil fjerne den tvivl, som jeg hørte hos Det Konservative Folkeparti, og den voldsomt artikulerede uvilje, der var hos Venstre, for der er bag dette lovforslag både nødvendigheden af at løse et problem, vi ikke kan lukke øjnene for og lade som om ikke eksisterer – det er det, der har med serberne at gøre – og derudover nogle forbedringer, som har været efterlyst, og som regeringen har arbejdet meget intensivt på, og det er det, der har med opholdsvilkårene i de multiethnisk centre generelt at gøre. Derfor håber jeg, at liberaliteten undervejs også vil komme kendsgerningerne til gode.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg bliver lige nødt til at høre, om der er flere end hr. Tom Behnke, der ønsker ordet, for så må vi udsætte mødet nu.

O.k., så er det hr. Tom Behnke for en kort bemærkning.

Tom Behnke (FP):

Vi når nok frokosten alligevel.

Det er manipulation, når ministeren her fra talerstolen giver udtryk for, at der skulle være nogen i Folketinget og herunder undertegnede, som ikke har forståelse for, at det er nødvendigt, at vi gør noget i denne situation. Det er forkert. Alle ordførere, der har været her på talerstolen, er klar over, at vi har et problem, som vi skal have løst. Det, vi diskuterer, er ikke, om vi vil se på problemet; det, vi diskuterer, er, hvordan vi løser problemet.

Regeringen vil med sit forslag lægge op til, at serberne får permanent opholdstilladelse i Danmark, og det er vi nogle der synes er forkert. Bl.a. vil Fremskridtspartiet hellere have, at vi giver dem midlertidig opholdstilladelse, og at den bliver givet indtil videre, for serberne skal ikke integreres i det danske samfund.

Vi er med på, at de ikke kan blive udsendt af Danmark for tiden. Vi er med på, at vi er nødt til at huse dem, vi er nødt til at give dem sikkerhed og vi nødt til at sørge for, at de kan være her, indtil de kan vende tilbage. Men derfra og så til ministerens forslag om, at de skal have permanent opholdstilladelse i Danmark og kan få lov til at blive her resten af deres liv – for det bliver konsekvensen af det forslag, som ministeren har fremsat – er der et stykke vej.

Derfor er det grov manipulation at give udtryk for, at der er partier her i Folketinget og nogle af ordførerne, som ikke vil se nødvendigheden af dette forslag og ikke vil se, at vi har et problem, der skal løses. Vi vil gerne se på problemet, og vi vil gerne være med til at løse det, men ikke med den model, ministeren har lagt frem.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Det må tilsyneladende have forvirret den sene ordfører, at jeg faktisk sagde noget pænt om en række af de borgerlige ordføreres indlæg, som jeg fandt væsentlig mere afbalancerede end fru Birthe Rønn Hornbechs.

Men jeg vil godt benytte lejligheden til at understrege så stærkt, som det er muligt: Der er her tale om at lave en midlertidig opholdstilladelse

for 3 år, sådan som det er skitseret i lovforslaget. Der er andre partier her, der har sagt, at de mener, man burde regne fra et andet tidspunkt end det, der er lagt op til her, fordi det er mennesker, der i forvejen har opholdt sig flere år i landet; nogle har opholdt sig her 4-5 år.

Det, vi lægger frem, er den måde, vi mener man kan løse det på, men lad os under udvalgsarbejdet se, om der er andre forslag. For regeringens skyld gerne. Men det, der ikke må komme ud af det, er, at vi prisgiver de mennesker, som nu befinder sig i et ingenmandsland uden nogen form for borgerlige rettigheder og dermed uden nogen mulighed for dog at komme i gang med en nogenlunde normal tilværelse.

Men udgangspunktet må nødvendigvis være den grundtanke, der ligger i det lovforslag, der er fremsat her, og som jeg nok en gang vil kvittere for at et flertal i Folketinget gerne vil støtte. Og så må vi se på det, som jeg vil kalde teknikaliteterne, under udvalgsbehandlingen med henblik på, om der er flere, der ønsker at tilslutte sig lovforslaget.

Men som sagt tak til dem, der allerede nu er med på, at vi skal løse det på denne her måde!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.07

Mødet genoptaget kl. 13.15

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 36: Forslag til lov om erstatning for lægemiddel-skader.

Af sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen).

(Fremsat 11/10 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hanne Andersen (S):

Lovforslaget er en uændret genfremsættelse fra foråret, og jeg skal som indledning gentage mit partis tilslutning til forslaget.

Vi er tilfredse med hensigten med forslaget, og den er jo, at der indføres erstatning for skader, der skyldes lægemidler brugt i behandling og undersøgelse, i lighed med erstatning for behandlingsskader. Det var det løfte, partierne og ministeren gav hinanden, da man oprettede fonden i blødererstatningssagen.

Erstatningen begrænses ikke til patienter i behandling og undersøgelse; det er godt. Hvis man er donor eller deltager i afprøvning af lægemidler, er man også omfattet.

Afgørende for erstatning er, at skaden er sket ved brug af et lægemiddel, hvad enten behandlingen eller forsøget på helbredelse er sket på et sygehus, hos en praktiserende læge, en medicinalperson eller via håndkøbsmedicin købt på et apotek. Den gældende patientforsikring dækker kun skader opstået i forbindelse med behandling i sygehusvæsenet, så vi hilser med tilfredshed, at dette forslag dækker langt bredere.

Forslaget omfatter også det personale, der skades i forbindelse med pleje af den patient, der måske skades af den ordinerede medicin, hvis ikke arbejdsskadeforsikringsloven dækker.

Bagatelgrænsen i dette erstatningsforslag er på linje med den grænse, der findes i de øvrige nordiske lande, nemlig 3.000 kr. Grænsen i patientforsikringsloven er 20.000 kr. Afstanden er jo stor, som det høres, mellem de to bagatelgrænser, men som ministeren gør opmærksom på, har den meget høje 20.000 kr.s grænse givet anledning til problemer, og derfor er vi tilfredse med, at man sætter denne lavere grænse.

Medicinalbranchen burde naturligvis have påtaget sig denne erstatningsforpligtelse, men det har jo desværre ikke kunnet lade sig gøre at forhandle det igennem med hele branchen. Der-

for er modellen denne fond finansieret af brugerne af tilskudsberettiget, receptpligtig medicin ved en nedsættelse af tilskuddet for den høje sats med 0,3 pct. og den lavere sats med 0,2 pct. Patienter, der får 100 pct. tilskud, og pensionister med medicinkort holdes fortsat fri.

Vi lægger vægt på, at nedsættelsen af medicintilskuddet er så minimal som muligt, men vi er overbevist om, at de grupper af patienter, der får gavn af initiativet, alligevel hilser forslaget velkomment.

Ministeren kan til gengæld føre sag mod de ansvarlige medicinproducenter, og det er der rimelighed i. Nu bliver det nemlig staten, der fører sag mod firmaet, og ikke den enkelte patient mod firmaet.

Ministeren eller den, ministeren udpeger, plus Patientforeningen behandler og afgør disse sager. Afgørelsen kan ankes, og ankenævnet får repræsentation af Forbrugerrådet, hvilket vi er tilfredse med.

Ved førstebehandlingen i sidste samling gav ministeren udtryk for, at ministeren ville rejse spørgsmålet om fortolkningen af EU's produktansvarlighedsdirektiv i EU bl.a. for at høre, hvordan de øvrige sundhedsministre så på det. Jeg vil gerne spørge ministeren, om der har været mulighed for at drøfte spørgsmålet i EU i den mellemliggende tid.

Men som sagt: Vi støtter forslaget. Vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Lige et kort spørgsmål til fru Hanne Andersen, som jo så rigtigt siger, at det her burde være en forpligtelse, som man pålagde branchen, producenterne og importørerne. Det ville være rimeligt, om det var dem, som afholdt udgiften til denne her fond. Men så siger fru Hanne Andersen: Men sådan kan det ikke være, for det vil de ikke være med til, og så må vi jo gøre det på en anden måde.

Jeg synes, at det lyder meget svagt, hvis det er Socialdemokratiets indstilling, at det rent faktisk ikke tør tage det simple skridt at sige: Jamen selv om de ikke frivilligt vil gå med til det, så pålægger vi da selvfølgelig importørerne og producenterne en afgift på deres produkter.

Og med hensyn til EU er det jo fuldstændig uafklaret endnu, hvad de mener om det her, så det må vi jo prøve. Danmark behøver vel ikke at være en dikkende lammehale i forhold til EU's bestemmelser.